

ZATWIERDZAM

Marian Szkudlarek

Burmistrz Miasta i Gminy Swarzędz

Plan działania Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu

na rzecz poprawy zapewniania dostępności

osobom ze szczególnymi potrzebami

na lata 2021 – 2025

URZĄD MIASTA I GMINY

WYKONAŁ

Sławomir Kaźmierczak

Koordinator ds. dostępności
w gminie Swarzędz

listopad 2021 r.

1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2020 r. poz. 1062), zwana dalej „*Ustawą*”, ma służyć poprawie warunków życia i funkcjonowania obywateli, zwłaszcza tych ze szczególnymi potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności, podeszłego wieku czy choroby. Osoby te mogą mieć utrudniony dostęp do korzystania z usług podmiotu publicznego z powodu barier architektonicznych, cyfrowych czy informacyjno-komunikacyjnych. Kluczowa jest zmiana podejścia do obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami oraz podejmowanie działań przez podmioty publiczne, na rzecz eliminacji występujących barier. Temu służyć ma realizacja zapisów *Ustawy*.

Ustawa jest strategicznym elementem rządowego programu Dostępność Plus. Program ten został przyjęty uchwałą nr 102/2018 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r. Celem programu jest budowanie systemu na rzecz rozwoju dostępności w Polsce. W dużej mierze koncentruje się na kształtowaniu warunków do zmian w przestrzeni publicznej, architektury, transportu i oferowanych na rynku produktów tak, by dostosować je do potrzeb wszystkich obywateli, zwłaszcza osób o szczególnych potrzebach związanych z niepełnosprawnością czy seniorów.

Rozwiązania zapisane w *Ustawie* wypełniają zapisy Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.). Zobowiązują do zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami dostępu do obiektów/budynków na równi z innymi obywatelami. Zapisy *Ustawy* wychodzą także znacznie szerzej, zobowiązując podmioty publiczne do zapewnienia dostępności również w zakresie cyfrowym czy informacyjno-komunikacyjnym.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 *Ustawy* każdy organ władzy publicznej ma obowiązek wyznaczenia koordynatora do spraw dostępności. Jednym z zadań koordynatora jest przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Celem planu jest wskazanie kierunków niezbędnych zmian i wdrażanie rozwiązań służących usprawnieniu funkcjonowania podmiotu publicznego, uczynienia go bardziej dostępnym oraz przyjaznym osobom ze szczególnymi potrzebami.

2. Dotychczasowe działania podejmowane przez Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu na rzecz zapewnienia dostępności

Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu prowadzi szereg działań, które są odpowiedzią na potrzeby jego interesariuszy, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Mając na względzie misję publiczną urzędu, do grona jego interesariuszy należą przedstawiciele różnych środowisk. Są to zarówno klienci urzędu, pracownicy, jak również uczestnicy spotkań.

W marcu 2021 r. z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Swarzędz odbył się audyt sprawdzający stan zapewnienia dostępności w Urzędzie Miasta i Gminy w Swarzędzu.

We wnioskach z audytów znalazły się rekomendacje działań do realizacji w celu zapewnieniu dostępności urzędu we wszystkich obszarach wskazanych w *Ustawie*: architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno – komunikacyjnego.

Podczas audytu stwierdzono ponadto, że w obszarze dostępności architektonicznej UMiG w Swarzędzu spełnia wymogi *Ustawy* zapewniając:

- szerokie drzwi wejściowe oraz szerokie ciągi komunikacyjne oznaczone kontrastowymi kolorami;
- pochylnię z podwójną poręczą umożliwiającą wjazd do budynków osobom na wózkach inwalidzkich;
- przestrzeń do odpoczynku, które nie ograniczają szerokości ciągów komunikacyjnych;
- toaletę dla osób z niepełnosprawnościami (dalej: OzN), korzystających z pomocy asystentów;
- wizualną sygnalizację ostrzegawczą i naprowadzającą na drogach ewakuacyjnych;
- wyposażenie w sprzęt do ewakuacji OzN;
- procedurę wstępu na teren Urzędu z psem asystującym lub psem przewodnikiem;

W obszarze dostępności cyfrowej, strony internetowe zarządzane przez pracowników Urzędu są zgodne z Wytocznymi dla dostępności treści internetowych 2.0 (WCAG 2.0). Zapewniono użytkownikom strony internetowej pełny dostęp do materiałów i funkcjonalności strony poprzez:

- możliwość nawigowania po stronie bez użycia myszki;
- opisy alternatywne grafik i zdjęć;
- możliwość powiększania strony, zwiększenia kontrastu;
- uwzględnienie napisów oraz opisów treści filmów udostępnianych na stronie w odrębnym pliku;

Ponadto na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu znajduje się deklaracja dostępności.

W obszarze dostępności informacyjno – komunikacyjnej UMiG zapewnia:

- osoby posługujące się językiem migowym;
- pętle indukcyjne oraz oznakowane miejsca, w których można z nich skorzystać;
- alternatywne formy kontaktu – telefoniczny, za pomocą faksu, wiadomości sms czy strony internetowej;
- czytelny i jasny system informacyjny opisujący rozkład pomieszczeń.

W zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w urzędzie :

- prowadząc nabory, uwzględnia procedury zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. Ogłoszenia są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – podawane są informacje o dostosowaniu budynku i miejscu pracy;
- zapewnia formularz rekrutacyjny, który pozwala na zaznaczenie indywidualnych potrzeb kandydata;
- umożliwia udział asystenta osoby z niepełnosprawnością, a także tłumacza języka migowego (PJM) podczas procesu rekrutacyjnego.

Pomimo wielu działań zrealizowanych oraz będących w trakcie realizacji, konieczne jest dalsze podejmowanie działań urzędu w celu zwiększania jego dostępności pod względem architektonicznym, cyfrowym oraz informacyjno-komunikacyjnym. Kierunki działań na lata 2021-2025 zostały ujęte w rozdziale 3.

3. Kierunki działań w ramach planu na rzecz poprawy zapewniania dostępności Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu dla osób ze szczególnymi potrzebami na lata 2021-2025

W planie na rzecz poprawy zapewniania dostępności UMiG zaproponowano kierunki działań w trzech obszarach: architektonicznym, cyfrowym oraz informacyjno-komunikacyjnym, o których mowa w art. 6 *Ustawy*.

Przedstawione niżej kierunki uwzględniają potrzebę kontynuacji działań wskazanych w rekomendacjach z przeprowadzonego audytu, o którym była mowa w rozdziale 2., oraz zapisów *Ustawy*. Dodatkowo w planie dodano obszar zatytułowany „Pozostałe działania prowadzone w Urzędzie zmierzające do poprawy dostępności”, w którym wyszczególniono inne działania wspierające budowanie otwartego i dostępnego urzędu.

I. Dostępność architektoniczna, budynek przy ul. Rynek 1

Proponowane działanie	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
dostosowanie położonych wokół Urzędu przejść dla pieszych	a) zainstalowanie przed przejściami dla pieszych kontrastowych oznaczeń FON, b) oznakowanie znajdującego się w ciągu pasów ogranicznika wjazdu kontrastowymi pasami.
dostosowanie stanowisk postojowych dla OzN	a) wyrównanie nawierzchni chodnika i parkingu (znielowanie krawężnika o wysokości 10 cm) lub wykonanie rampy, b) oznaczenie całego obszaru miejsca postojowego kolorem niebieskim RAL 5024 (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2311 z późn. zm.).
dostosowanie wejścia głównego - pochylni	a) namalowanie pasów kontrastowych przed i za pochyleniem (już na spoczniku) oraz w odległości około 30 cm od początku pochylenia (osoba poruszająca się na wózku otrzymuje w ten sposób informację, że znajduje się na pochyleniu i może nastąpić staczanie się wózka), b) zamocowanie tabliczek informacyjnych z informacją w alfabecie Braille'a przynajmniej po jednej prawej stronie poręczy - na tabliczce powinna znajdować się krótka informacja dokąd ta pochylnia prowadzi.
dostosowanie wejścia głównego - schody	a) oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów taśmą w kolorze kontrastowym do podłoża, o szerokości 5 cm umieszczonego wzdłuż całej krawędzi stopnia w poprzek biegu oraz na podstopnicy. <u>Realizacja tego zalecenia wymaga zgody konserwatora zabytków</u> b) zamontowanie poręczy przy schodach - pierwsza poręcz na wysokości 85 - 100 cm oraz druga poręcz dodatkowo

Proponowane działanie	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
	<p>na wysokości 60 - 75 cm. <u>Realizacja tego zalecenia wymaga zgody konserwatora zabytków</u></p> <p>c) zmiana kratki na taką z mniejszymi otworami lub kratkę skośną (kratka przed drzwiami posiada cechy zużycia, między niektórymi elementami odległości dochodzą do 3 cm, może to powodować ugrzęźnięcia końcówek lasek oraz obcasów),</p> <p>d) umieszczenie w strefie wejścia planu dotykowego odzwierciedlającego położenie najistotniejszych komórek urzędu oraz systemu naprowadzanie do tego planu w postaci fakturowych oznaczeń nawierzchni lub/i systemu naprowadzania radiowego. Plan tyflograficzny powinien być umieszczony w strefie recepcji (sugerowane miejsce - obok numerkomatu),</p> <p>e) zamontowanie na drzwiach tabliczki informacyjnej w alfabecie Braille'a opisującej dokąd one prowadzą (na drzwiach nie ma informacji innych niż czarnodrukowe).</p>
dostosowanie ciągów komunikacji pionowej	<p>a) oznaczenie kontrastowo pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów taśmą kontrastową o szerokości 5 cm umieszczonego wzdłuż całej krawędzi stopnia, w poprzek biegu oraz na podstopnicy,</p> <p>b) zniwelowanie przy stopniach nosków, które mogą zwiększać ryzyko zahaczenia. <u>Ze względu na zabytkowy charakter budynku, tego typu zmiany muszą być uzgodnione z konserwatorem zabytków</u></p> <p>c) zaleca się w trakcie przyszłych remontów, po uzgodnieniu z konserwatorem zabytków, przechodzenie na typ poręczy z podwójnym pochwytem umieszczonym na wysokościach 90 i 70 cm od podłoża, aby umożliwić korzystanie z poręczy osobom o różnym wzroście,</p> <p>d) zastosowanie przynajmniej po jednej stronie schodów poręczy w sposób ciągły, również na spoczniku. Poręcz powinna być przedłużona o 30 cm poza bieg schodów - pomaga to osobom z ograniczeniami ruchowymi rozpoczęcie wchodzenia na schody. <u>Realizacja tego zalecenia również musi być uzgodniona z konserwatorem zabytków</u></p> <p>e) przygotowanie alternatywnego stanowiska do obsługi klientów z dysfunkcją mobilności na poziomie parteru z przywoływaniem pracownika merytorycznego dla danej sprawy do tego wyznaczonego miejsca (do czasu instalacji windy).</p>
dostosowanie ciągów komunikacji poziomej	<p>a) oznakowanie szklanych powierzchni drzwi typu ramowego dwoma pasami umieszczonymi na wysokości od 130 cm do 140 cm (pierwszy pas) i od 90 cm do 100 cm (drugi pas). Ze względu na charakter budynku zaleca się skopiowanie już istniejących kontrastowych pasów.</p>
dostosowanie dla OzN toalet	<p>a) oznaczyć drzwi prowadzące do toalety na holu w sposób czytelny i wyraźny (najlepiej dużym piktogramem),</p> <p>b) zainstalowanie przycisków przywoławczych/alarmowych - toalety powinny być wyposażone w przycisk lub przycisk z linką do wzywania pomocy (Przycisk</p>

Proponowane działanie	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
	<p>powinien znajdować się w zasięgu rąk osoby siedzącej na misce sedesowej, na maksymalnej wysokości 40-50 cm od poziomu posadzki a linka powinna kończyć się około 10 cm nad podłogą. Przycisk powinien aktywować alarm w pomieszczeniu obsługi.),</p> <p>c) wymiana zamknięcia na standardowo używane w toaletach (powinny dać otwierać się od zewnątrz) oraz obniżenie umieszczenia uchwyty (zbyt wysoko umieszczony uchwyt może powodować problemy z zamknięciem toalety przez osoby siedzące na wózku),</p> <p>d) obniżenie włącznika światła do wymaganego przedziału 80 -110 cm od poziomu podłogi (ułatwi to włączanie światła osobom niższym oraz poruszającym się na wózkach),</p> <p>e) zamontowanie lustra w taki sposób, aby jego dolna krawędź znajdowała się nie wyżej niż 80 cm od poziomu posadzki lub bezpośrednio nad umywalką lub zastosowanie lustra uchylnego z rączką do zmiany jego położenia.</p>
przystosowanie wejścia do toalety ogólnodostępnej	<p>a) zainstalowanie na poręczy tabliczki informacyjnej w alfabecie Braille'a informujące o charakterze tego zejścia. Dodatkowo należy zamocować tabliczkę z informacją w alfabecie Braille'a nad klamką do drzwi wejściowych do toalety,</p> <p>b) wymiana kratki przed drzwiami na kratkę z otworami nie przekraczającymi 2 cm (obecna kratka wykazuje cechy zużycia).</p>

II. Dostępność architektoniczna, budynek przy ul. Poznańskiej 25

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
dostosowanie przejścia dla pieszych przez ul. Poznańską	a) rozbudowanie sygnalizacji świetlnej o sygnalizację dźwiękową.
dostosowanie stanowisk postojowych dla OzN	a) wymalowanie znaku koperty wyłączającej parkowanie w miejscu dojazdu do pochylni - mimo istniejącego znaku zakazu parkujące samochody powodują, iż przejście po chodniku do początku pochylni jest utrudnione.
dostosowanie wejścia głównego - pochylni	<p>a) namalowanie pasów kontrastowych przed i za pochyleniem (już na spoczniku) oraz w odległości około 30 cm od początku pochylenia (osoba poruszająca się na wózku otrzymuje w ten sposób informację, że znajduje się na pochyleniu i może nastąpić staczanie się wózka),</p> <p>b) zamocowanie tabliczek informacyjnych z informacją w alfabecie Braille'a przynajmniej po jednej prawej stronie poręczy - na tabliczce powinna znajdować się krótka informacja dokąd ta pochylnia prowadzi.</p>
dostosowanie wejścia głównego - schody	a) oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów taśmą w kolorze kontrastowym do podłoża, o szerokości 5 cm umieszczonego wzdłuż całej krawędzi stopnia,

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
	<p>w poprzek biegu oraz na podstopnicy,</p> <p>b) umieszczenie w strefie wejścia planu dotykowego odzwierciedlającego położenie najistotniejszych komórek urzędu oraz systemu naprowadzanie do tego planu w postaci fakturowych oznaczeń nawierzchni lub/i systemu naprowadzania radiowego. Plan tyflograficzny powinien być umieszczony na poziomie użytkowanym przez Urząd Miasta i Gminy, w przestrzeni między wyjściem z klatki schodowej i wyjściem z windy,</p> <p>c) zamontowanie na drzwiach tabliczki informacyjnej w alfabecie Braille'a opisującej dokąd one prowadzą (na drzwiach nie ma informacji innych niż czarnodrukowe).</p>
dostosowanie strefy recepcji	<p>a) zamontowanie w ladach recepcyjnych w punktach obsługi klienta obniżenia, które pozwala na obsługę osób niższych oraz poruszających się na wózkach, dodatkowo miejsce obniżone powinno posiadać wnękę pozwalającą na wjazd pod ladę wózkami, aby osoba na wózku mogła swobodnie przeglądać oraz podpisywać dokumenty. Alternatywnie - stolik umożliwiający wjazd pod blat wózkami o szerokości minimum 90 cm oraz blacie na wysokości 70-90 cm.</p>
dostosowanie ciągów komunikacji pionowej	<p>a) wklejenie dodatkowej taśmy w kolorze kontrastowym do koloru schodów, pomiędzy istniejące już naklejki antypoślizgowe oraz na podstopnicy, na każdym pierwszym i ostatnim stopniu, w każdym z biegów schodów,</p> <p>b) zaleca się w trakcie przyszłych remontów przechodzenie na typ poręczy z podwójnym pochwytem umieszczonym na wysokościach 90 i 70 cm od podłoża, aby umożliwić korzystanie z poręczy osobom o różnym wzroście.</p>
dostosowanie windy	<p>a) wyróżnienie przycisku poziomu zero kolorystycznie - zgodnie z wymaganiami przycisk przystanku wyjściowego z budynku powinien wystawać 5 mm (± 1mm) ponad pozostałe przyciski oraz powinien być skontrastowany kolorystycznie do innych przycisków (zalecany kolor zielony),</p> <p>b) dodania w istniejącej windzie funkcji sygnalizacji dźwiękowej informującej o poziomie, na którym się znajdujemy.</p>
dostosowanie ciągów komunikacji poziomej	<p>a) oznakowanie szklanych powierzchni drzwi typu ramowego dwoma pasami umieszczonymi na wysokości od 130 cm do 140 cm (pierwszy pas) i od 90 cm do 100 cm (drugi pas). Ze względu na charakter budynku zaleca się skopiowanie już istniejących kontrastowych pasów.</p> <p>b) zamocowanie brzegów wycieraczek taśmą dwustronną.</p>
dostosowanie toalet dla OzN	<p>a) opisanie (w sposób czytelny i wyraźny) i oznaczenie, w którym pokoju szukać klucza do toalety dla OzN</p> <p>b) zmiana zamka na standardowy stosowany w toaletach, z osobnym zamykaniem od środka i możliwością otwarcia drzwi od zewnątrz (przekładanie klucza i zamykanie toalety na klucz od środka może okazać się trudne dla osób starszych oraz z pewnym niedowładem</p>

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
	<p>kończyn górnych, dodatkowo w sytuacjach awaryjnych otwarcie toalety od zewnątrz jest utrudnione),</p> <p>c) zapewnienie obok muszli ustępowej przestrzeni wolnej od przeszkód o szerokości, minimum 90 cm (zalecana z obydwu stron), pozwalającej na transfer boczny z wózka na miskę,</p> <p>d) zainstalowanie przycisków przywoławczych/alarmowych - toalety powinny być wyposażone w przycisk lub przycisk z linką do wzywania pomocy (Przycisk powinien znajdować się w zasięgu rąk osoby siedzącej na misce sedesowej, na maksymalnej wysokości 40-50 cm od poziomu posadzki a linka powinna kończyć się około 10 cm nad podłogą. Przycisk powinien aktywować alarm w pomieszczeniu obsługi),</p> <p>e) obniżenie włącznika światła do wymaganego przedziału 80 - 110 cm od poziomu podłogi (ułatwi to włączanie światła osobom niższym oraz poruszającym się na wózkach).</p>

III. Dostępność cyfrowa

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
dostosowanie dokumentów elektronicznych do wymagań ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848)	<p>a) wyznaczenie osoby, która będzie czuwała nad dostosowaniem dokumentów elektronicznych, aby zapewniały one wymagania dostępności cyfrowej – były odczytywane przez programy, czytniki, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością wzroku,</p> <p>b) przeprowadzenie szkolenia dla wyznaczonej osoby z tworzenia dostępnych dokumentów elektronicznych.</p>
wprowadzenie technologii wspomagających – powiększalnika OCR	a) wyposażenie urzędu w powiększalnik elektroniczny wyposażony w funkcję odczytywania na głos skanowanych dokumentów.
udźwiękowanie biletomatu	a) zmiana funkcjonalności odczytywania przez biletomat.

IV. Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
zapewnienie, na stronie internetowej urzędu, komunikacji audiowizualnej, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych	<p>a) zapewnienie, dla osób ze szczególnymi potrzebami komunikatora internetowego na stronie internetowej,</p> <p>b) zamieszczenie na stronie Urzędu, w zakładce „Dostępność”, komunikatu na temat możliwości kontaktu z Urzędem za pomocą komunikatora internetowego.</p>
umożliwienie kontaktu osobie głuchoniewidomej z pracownikami za pomocą tłumacza – przewodnika	a) zapewnienie tłumacza – przewodnika dla osób głuchoniewidomych odwiedzających UMIG na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r.

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
(kontakt osobisty)	poz. 1824), poprzez wpisywanie do formularza zgłaszanych potrzeb opcji tłumacza – przewodnika.
zapewnienie tłumaczy Polskiego Języka Migowego (PJM), napisów w materiałach audiowizualnych umieszczanych na stronach internetowych przez Urząd oraz tłumaczy PJM podczas organizowanych wydarzeń	<p>a) stosowanie w zamówieniach publicznych i umowach z wykonawcami zapisów dotyczących zapewnienia usługi tłumacza PJM, napisów, które będą dostępne na nagraniu z wydarzenia w materiałach audiowizualnych należących do Urzędu,</p> <p>b) zapewnienie tłumacza PJM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podczas wydarzeń – obligatoryjne, gdy osoba z niepełnosprawnością wymagającą komunikacji w PJM zgłosi swój udział w wydarzeniu lub spotkaniu, które jest otwarte dla wszystkich zainteresowanych uczestników, - w materiałach audiowizualnych należących do Urzędu.

V. Pozostałe działania prowadzone w UMiG zmierzające do poprawy dostępności

Proponowane działania	Zalecenie lub zalecenia do wdrożenia
stworzenie procedury rozpatrzenia wniosku o kontakt w formie jakiej oczekuje od Urzędu osoba ze szczególnymi potrzebami.	a) stworzenie wzoru wniosku o kontakt w formie, której oczekuje osoba za szczególnymi potrzebami.
realizacja art. 4 ust. 3 <i>Ustawy</i> .	a) przygotowanie propozycji klauzul o zapewnieniu dostępności, do zastosowania w umowach zawieranych przez Urząd/Gminę z Wykonawcami.
realizacja art. 30 <i>Ustawy</i> w ramach postępowania skargowego	<p>a) opracowanie wzoru skargi,</p> <p>b) opracowanie procedury przyjmowania i rozpatrywania wniosków w ramach postępowania skargowego o zapewnienie dostępności.</p>
wzrost świadomości pracowników na temat różnych rodzajów niepełnosprawności oraz prawidłowych zachowań w kontakcie z osobami z niepełnosprawnością.	<p>a) organizacja wydarzeń, spotkań oraz szkoleń wewnętrznych - w szczególności dla pracowników recepcji i biur obsługi klienta - na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - savoir-vivre w kontakcie z osobami mającymi różne rodzaje niepełnosprawności, - życia z danym rodzajem niepełnosprawności.
wprowadzenie szczegółowej procedury ewakuacji osób z OzN	<p>a) wprowadzenie do procedur ewakuacyjnych szczegółowych zapisów o ewakuacji osób z OzN,</p> <p>b) modernizacja systemu informacji przeciwpożarowej tak, aby sygnalizacja wskazująca wyjścia ewakuacyjne była również dźwiękowa.</p>

5. Harmonogram realizacji Planu

Harmonogram realizacji Planu, wyznacza komórki organizacyjne odpowiedzialne za ich realizację. Punkty wyszczególnione w tabelach w rozdziale 3. w kolumnach „Proponowane działania” znajdują swoje odzwierciedlenie w kolumnie „Element planu”.

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
dostosowanie położonych wokół Urzędu przejść dla pieszych	do 2025	<ul style="list-style-type: none"> – zakup i zainstalowanie na przejściu kontrastowych oznaczeń FON, – zakup kontrastowych pasów i oznakowanie nimi ogranicznika wjazdu. 	Wydział Infrastruktury Drogowej
dostosowanie stanowisk postojowych dla OzN	2021	<ul style="list-style-type: none"> – zniwelowanie krawężnika lub wykonanie rampy, – oznaczenie miejsca postojowego kolorem niebieskim. 	Wydział Infrastruktury Drogowej
dostosowanie wejścia głównego - pochylni	2022	<ul style="list-style-type: none"> – namalowanie kontrastowych pasów przed i za pochyleniem, na spoczniku i w odległości 30cm, – zamontowanie tabliczki z informacją w alfabecie Braille'a z informacją dokąd prowadzi pochylnia. 	Koordinator Dostępności
dostosowanie wejścia głównego - schody	2022	<ul style="list-style-type: none"> – wystąpienie do konserwatora zabytków z prośbą o zgodę na wprowadzenie oznaczeń schodów oraz zamontowanie poręczy, – oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów kontrastową taśmą o szerokości 5 cm, – wymiana kratki przed schodami, – zamontowanie tabliczki informacyjnej w alfabecie Braille'a a drzwiach z informacją dokąd one 	Koordinator Dostępności

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
		<p>prowadzą,</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakup i montaż planu dotykowego budynku Urzędu wraz z systemem naprowadzania do tego planu. 	
	2022	<ul style="list-style-type: none"> – zamontowanie poręczy na schodach po uzyskaniu zgody konserwatora 	
dostosowanie ciągów komunikacji pionowej	2022	<ul style="list-style-type: none"> – oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów kontrastową taśmą o szerokości 5 cm, – przygotowanie procedury oraz alternatywnego stanowiska do obsługi klientów z dysfunkcją mobilności na poziomie parteru z przywoływaniem pracownika. 	Koordynator Dostępności
	2025	<ul style="list-style-type: none"> – po uzgodnieniu z konserwatorem zabytków przeprowadzenie remontu schodów – zniwelowanie nosków, montaż poręczy z podwójnym pochwycem oraz zastosowanie po jednej stronie schodów poręczy w sposób ciągły, również na spoczniku. 	Koordynator Dostępności
dostosowanie ciągów komunikacji poziomej	2022	<ul style="list-style-type: none"> – oznakowanie szklanych powierzchni drzwi dwoma kontrastowymi pasami. 	Koordynator Dostępności
dostosowanie toalet dla OzN	2022	<ul style="list-style-type: none"> – oznaczenie drzwi toalety dużym piktogramem, – usunięcie przeszkód z przestrzeni manewrowej przed drzwiami do toalety (mebli, kartonów, itp.), – wymiana zamknięcia drzwi na standardowo 	Koordynator Dostępności

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
		używane, – zainstalowanie przycisku przywoławczego / alarmowego, – poprawienie zamontowania lustra, – obniżenie wyłącznika światła.	
przystosowanie wejścia do toalety ogólnodostępnej	2022	– instalacja tabliczek informacyjnych w alfabecie Braille'a na poręczy oraz nad klamką do drzwi wejściowych – wymiana kratki przed drzwiami wejściowymi	Koordynator Dostępności
oznaczenie stanowisk postojowych dla OzN ul. Poznańska 25	2021	– wymalowanie znaku koperty wyłączającej parkowanie w miejscu dojazdu do pochylni.	Koordynator Dostępności
dostosowanie wejścia głównego – pochylni ul. Poznańska 25	2022	– namalowanie kontrastowych pasów przed i za pochyleniem, na spoczniku i w odległości 30 cm, – zamontowanie tabliczki informacyjnej w alfabecie Braille'a z informacją dokąd prowadzi pochylnia.	Koordynator Dostępności
dostosowanie wejścia głównego – schody ul. Poznańska 25	2022	– oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów kontrastową taśmą o szerokości 5 cm, – zakup i montaż planu dotykowego budynku wraz z systemem naprowadzania do tego planu, – zamontowanie tabliczki informacyjnej w alfabecie Braille'a na drzwiach z informacją dokąd one prowadzą.	Koordynator Dostępności
dostosowanie strefy recepcji ul. Poznańska 25	2022	– zamontowanie w ladach recepcyjnych obniżenia wraz z wnęką pozwalającą na wjazd pod ladę wózkiem	Koordynator Dostępności

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
		(alternatywnie - dodatkowy stolik spełniający powyższe wymagania).	
dostosowanie ciągów komunikacji pionowej ul. Poznańska 25	2022	– wklejenie dodatkowej taśmy w kolorze kontrastowym na każdym pierwszym i ostatnim stopniu w każdym z biegów schodów.	Koordynator Dostępności
	2022	– montaż poręczy z podwójnym pochwytem.	Koordynator Dostępności
dostosowanie windy ul. Poznańska 25	2022	– wyróżnienie kolorem zielonym przycisku poziomu zero, – dodanie funkcji sygnalizacji dźwiękowej poziomu, na którym się znajdujemy	Koordynator Dostępności
dostosowanie ciągów komunikacji poziomej ul. Poznańska 25	2021	– oznakowanie szklanych powierzchni drzwi dwoma kontrastowymi pasami, – zamocowanie brzegów wycieraczek taśmą dwustronną	Koordynator Dostępności
dostosowanie toalet dla OzN ul. Poznańska 25	2022	– opisanie i oznaczenie, w którym pokoju znajduje się klucz do toalety, – wymiana zamknięcia drzwi na standardowo używane, – zainstalowanie przycisku przywoławczego / alarmowego, – zapewnienie wolnej przestrzeni z obu stron muszli sedesowej o szerokości 90 cm, – obniżenie wyłącznika światła.	Koordynator Dostępności
dostosowanie dokumentów elektronicznych	działanie ciągłe	– wyznaczenie osoby, która będzie czuwała nad dostosowaniem dokumentów	Kierownik WTI

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
		<p>elektronicznych do wymagań ustawowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzenie szkolenia dla wyznaczonej osoby z tworzenia dostępnych dokumentów elektronicznych 	
wprowadzenie technologii wspomagających – powiększalnika OCR	2022	<ul style="list-style-type: none"> – zakup powiększalnika elektronicznego wyposażonego w funkcję odczytywania na głos skanowanych dokumentów. 	Koordynator Dostępności
udźwiękowanie biletomatów	2022	<ul style="list-style-type: none"> – dodanie funkcjonalności biletomatów 	Koordynator Dostępności
zapewnienie, na stronie internetowej urzędu, komunikacji audiowizualnej, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych	2021	<ul style="list-style-type: none"> – kontakt z Wydziałem Teleinformatyki w celu zapewnienia komunikatora internetowego na stronie internetowej Urzędu, – zamieszczenie informacji o możliwości kontaktu z Urzędem za pomocą komunikatora internetowego, w zakładce „Informacje dla osób z niepełnosprawnościami” na stronie Urzędu, – wyznaczenie osoby do obsługi komunikatora internetowego. 	Kierownik WTI
umożliwienie kontaktu osobie głuchoniewidomej z pracownikami za pomocą tłumacza – przewodnika (kontakt osobisty)	działanie ciągle	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie tłumacza – przewodnika dla osób głuchoniewidomych w Urzędzie, na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, poprzez wpisywanie do formularza zgłaszanych potrzeb opcji tłumacza – przewodnika, – w sytuacji zgłoszenia potrzeby tłumacza przewodnika podmiot 	Koordynator Dostępności

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
		zapewni go w terminie trzech dni roboczych.	
zapewnienie tłumaczy Polskiego Języka Migowego (PJM), napisów w materiałach audiowizualnych umieszczanych na stronach internetowych przez Urząd oraz tłumaczy PJM podczas organizowanych wydarzeń	2021	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie poradnika dostępności – wewnętrznego dokumentu, dla pracowników w celu zapewnienia dostępnych materiałów audiowizualnych, – przekazanie pisma do komórek organizacyjnych w sprawie wdrożenia zapisów dotyczących zapewnienia usługi PJM, napisów w materiałach audiowizualnych. 	Koordinator Dostępności
stworzenie procedury rozpatrzenia wniosku o kontakt w formie jakiej oczekuje od Urzędu osoba ze szczególnymi potrzebami	działanie ciągle	<ul style="list-style-type: none"> – do koordynatora do spraw dostępności będą wpływać wnioski z prośbą formę kontaktu oczekiwaną przez osoby ze szczególnymi potrzebami. – koordynator do spraw dostępności przekaże wniosek do danej komórki organizacyjnej, z prośbą o udzielenie informacji w formie preferowanej przez osobę ze szczególnymi potrzebami. 	Koordinator dostępności
realizacja art. 4 ust. 3 Ustawy	działanie ciągle	<ul style="list-style-type: none"> – Przygotowanie wewnętrznego dokumentu zawierającego zapisy o zapewnieniu dostępności, które będą stosowane w umowach zawieranych przez Urząd, – przekazanie dokumentu do komórek organizacyjnych. 	Koordinator dostępności
realizacja art. 30 Ustawy w ramach postępowania	2021	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie wzoru skargi, – opracowanie procedury 	Koordinator dostępności

Element planu	Czas realizacji (rok)	Niezbędne działania / kroki / punkty kontroli / postępowania / milowe / postępowania / prac	Osoba /jednostka odpowiedzialna
skargowego		przyjmowania i rozpatrywania wniosków w ramach postępowania skargowego o zapewnienie dostępności.	
wzrost świadomości pracowników na temat różnych rodzajów niepełnosprawności oraz prawidłowych zachowań w kontakcie z osobami z niepełnosprawnością	działanie ciągłe	– szkolenia wewnętrzne dla pracowników urzędu.	Koordinator dostępności
wprowadzenie szczegółowej procedury ewakuacji osób z OzN	2021	– uzupełnienie procedur ewakuacyjnych o szczegółowe zapisy dotyczące ewakuacji osób z OzN.	Koordinator dostępności
	2022	– zainstalowanie dźwiękowej sygnalizacji wyjść ewakuacyjnych.	Koordinator dostępności

5. Monitoring i koordynacja

Odpowiedzialność za realizację poszczególnych pozycji Planu, leży we właściwych komórkach organizacyjnych UMiG w Swarzędzu.

Monitoring realizacji Planu prowadzony będzie przez Koordynatora do spraw dostępności. W ramach procesu monitoringu, Koordynator ds. dostępności, do 1 marca każdego roku, przygotowuje sprawozdanie z realizacji planu działania za rok poprzedni. Roczne raporty z realizacji Planu będą zatwierdzane przez Burmistrza Miasta i Gminy w Swarzędzu. Na podstawie przygotowanego raportu rocznego, Koordynator ds. dostępności może formułować wnioski w zakresie stanu realizacji działań wynikających z przyjętego planu i kierować je do właściwych komórek organizacyjnych.

Zgodnie z zapisami *Ustawy* art. 11 UMiG co 4 lata, najpóźniej do 31 marca danego roku przygotowuje raport o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz zatwierdzi go na portalu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego. Następnie raport zostanie opublikowany na stronie BIP Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz.